

Pr Karmen Joller
Sotsiaalministeerium
info@sm.ee

Teie 02.03.2026 nr 1.2-2/100-11

Meie 16.03.2026 nr 1.5-1/1229-1

Eelnõu kooskõlastamine

Lugupeetud minister

Esitasite kooskõlastamiseks ja arvamuse avaldamiseks ravikindlustuse- ja tervishoiuteenuste korraldamise seaduste muutmise seaduse (psühhiaatria saatekiri, e-konsultatsioon ja erialata arstid) eelnõu. Tervisekassa kooskõlastab eelnõu, tehes alljärgnevad ettepanekud.

1. Tervisekassa teeb ettepaneku **täiendada eelnõu § 1 kahe uue punktiga**, millega muuta ravikindlustuse seaduse § 31 lõigete 1¹ ja 1² sõnastust järgmiselt:

- 1.1. “(1¹) Kompleks- ja korraldusliku teenuse kandmisel tervishoiuteenuste loetellu ning käesoleva seaduse § 30 lõike 2 punktides 4, 5, 6 ja 7 nimetatud andmete muutmisel, samuti teenuse tervishoiuteenuste loetelust kustutamisel arvestatakse vähemalt käesoleva seaduse § 31 lõike 1 punktides 3 ja 4 sätestatud kriteeriume.”

Selgitus: lisada RaKS § 30 lõike 2 punktiga 7 täiendamisest tulenevalt viide punktile 7 ka § 31 lõikesse 1¹. Eelnõu seletuskirjas on viide, et tervishoiuteenuste loetelu muutmine käib vastavalt RaKS § 31 lausel antud määrusele. Seega tuleb ka e-konsultatsiooni tingimuste kehtestamisel järgida loetelu muutmise nõudeid. RaKS § 31 reguleerib loetelu muutmise tingimusi ja iga § 30 lõikes 2 toodud tervishoiuteenuste loetellu kantava asjaolu kohta on sätestatud nõuded, mida selle loetellu lisamisel või muutmisel hinnata tuleb. Tervisekassa hinnangul võiks kohustusliku e-konsultatsiooni suunamise nõude kehtestamisel hinnata selle nõude vastavust riigi tervishoiupoliitikaga ja vajalikkust ühiskonnale ning vastavust ravikindlustuse eelarvele.

Lisaks teeme ettepaneku jätta välja sättest viide § 30 lõike 2 punktile 2, kuna tervishoiuteenuste loetelus teenuse koodi muutmiseks puudub vajadus hinnata teenuse vajalikkust ühiskonnale ega vastavust ravikindlustuse rahalistele võimalustele. Üksnes teenuse koodi muutmise vajadus olukorras, kus muud teenust puudutavad tingimused jäävad muutmata, on harv ja võib tekkida üksnes vastava eriala teenuste tervikliku nüüdisajastamise käigus tekkivast vajadusest korrastada teenustele antud koodide loogilist järjestust.

Täiendavalt teeb Tervisekassa ettepaneku lisada sättesse viide korralduslikele teenustele, mille tervishoiuteenuste loetellu lisamisel hinnatakse nende vajalikkust ühiskonnale ja vastavust riigi tervishoiupoliitikale ning ravikindlustuse eelarvele. Korralduslikeks teenusteks saab pidada näiteks

juhtumikorraldaja teenust, tervishoiuteenuse osutamiseks vajalikku transporditeenust, tervise teejuhi teenust ja muid teenuseid, mis on vajalikud kindlustatud isikule tervishoiuteenuse paremaks ja/või tulemuslikumaks osutamiseks. Nimetatud teenuste puhul ei ole üldjuhul võimalik hinnata nende meditsiinilist tõenduspõhisust ega kulutõhusust.

1.2. “(1²) Tervishoiuteenuse piirhinna muutmisel arvestatakse vähemalt käesoleva seaduse § 31 lõike 1 **punktis 4 sätestatud kriteeriumit.**“

Selgitus: teenuse piirhinna muutmisel arvestab Tervisekassa üksnes eelarvemõju. Tervishoiuteenuse kulutõhusust ja tervishoiuteenuse vajalikkust ühiskonnale ning kooskõla riigi tervishoiupoliitikaga üksnes teenuse piirhinna muutmisel ei hinnata. Nimetatud kriteeriumitele on antud hinnang teenuse lisamisel tervishoiuteenuste loetellu. Tervishoiuteenuste piirhinna kujunemise metoodika on kehtestatud ravikindlustuse seaduse § 32 alusel antud määruses.

Muudatuste tegemine RaKS §-s 31 toob kaasa vajaduse üle vaadata ka määruses „Tervisekassa tervishoiuteenuste loetelu muutmise kriteeriumid ja tervishoiuteenuste loetelu komisjoni töökord“ sätestatud tingimused.

2. Tervisekassa teeb ettepaneku **täiendada eelnõu seletuskirja.**

2.1. Tervisekassa hinnangul on selguse huvides vaja täiendada seletuskirja osa, mis käsitleb psühhiaatrilise abi teenusele kohustusliku saatekirja kehtestamise nõude mõju, selgitusega, et RaKS § 70 lõikes 3 tehtav muudatus ei too kaasa muudatusi kindlustatud isikute õiguses saada Tervisekassa rahastusel vaimse tervise õe teenust. Vaimse tervise õe kui eriõe vastuvõtu eest võtab hetkel ja ka tulevikus Tervisekassa tasu maksmise kohustuse üle, kui on järgitud Tervisekassa tervishoiuteenuste loetelus sätestatud tingimused. Hetkel kehtib tervishoiuteenuste loetelu § 9 lõike 9 kohaselt nõue, et õe vastuvõtu teenuste eest tasub Tervisekassa juhul, kui teenusele on suunanud saatekirja õigusega tervishoiutöötaja ning suunamine ei ole vajalik erialadel, kus saatekiri ei ole nõutav vastavalt RaKS § 70 lõikele 3. RaKS § 70 lõike 3 muutumisel on võimalik tervishoiuteenuste loetelus luua psühhiaatrilise abi andmisel vaimse tervise õe vastuvõtu eest tasu maksmise kohustuse ülevõtmise tingimustes erand. Seletuskirja täiendus aitab luua selgust nii psühhiaatrilise abi teenuse osutajatele kui ka patsientidele.

2.2. Seletuskirjast nähtub, et erialata arstide õiguslikku positsiooni puudutavatel sätetel puudub vahetu mõju patsientidele, kuid muutustega luuakse eeldused erialata arstide tõhusamaks rakendamiseks tervishoius. Tervisekassa hinnangul võib erialata arstide laialdasemal rakendamisel näiteks eriarstiabi teenuse raames vastuvõttude osutamisel tuua kaasa ebaselguse patsientides, millise pädevuse arst neile teenust osutab ja millist teenust nad saavad. Seega võib suurendada patsientide teavitamise ja selgituste andmise vajadus. Eriarstiabi on TTKS-i kohaselt ambulatoorne või statsionaarne tervishoiuteenus, mida osutavad eriarst või hambaarst ja temaga koos töötavad tervishoiutöötajad (§ 20 lõige 1). Patsiendi võib läbi vaadata ja talle tervishoiuteenust osutada üksnes tema nõusolekul (võlaõigusseadus § 766 lõige 3). Suundudes saatekirjaga eriarsti vastuvõtule eesmärgiga saada eriarstiabi, tuleb patsienti täiendavalt

teavitada, et temaga tegeleb erialata arst. Lisaks võib tekkida vajadus selgitada millise eriarstiga koos erialata arst eriarstiabi teenuseid osutab.

3. Täiendavalt juhib Tervisekassa eeltoodud RaKS-i ja TTKS-i muudatuste valguses tähelepanu RaKS-s kehtestatud visiiditasu küsimise õiguse regulatsioonile ja vajadusele kaaluda selle üle vaatamist.

3.1.Järjest enam on patsiendi esmaseks kontaktiks tervishoiuteenuse osutaja juures õde. Hetkel kehtivad normid õe vastuvõtu eest visiiditasu küsida ei luba. Olukorras, kus psühhiaatri juurde saab eelnõu kohaselt edaspidi vaid saatekirjaga, võivad psühhiaatrilise abi saamiseks järjest rohkem inimesi pöörduda vaimse tervise õe vastuvõtule. Sama tervishoiuteenuse osutaja sees patsiendi suunamisel ühe tervishoiutöötaja juurest teise juurde on samuti keelatud visiiditasu küsida (RaKS § 70 lõige 4).

3.2.Seoses erialata arsti pakutava tervishoiuteenusega, sealhulgas ambulatoorse teenusega, võib tekkida arusaamatus, millist tervishoiuteenust TTKS-i mõistes patsiendile osutatakse. RaKS § 70 lõike 1 kohaselt on eriarstiabi osutajal õigus nõuda kindlustatud isikult visiiditasu maksmist, kui ambulatoorset eriarstiabi osutatakse perearstiabi osutaja, eriarstiabi või iseseisva õendusabi osutaja saatekirja alusel või sama paragrahvi lõikes 3 sätestatud juhul ilma saatekirjata. Seega on oluline selgelt aru saada, millist teenust erialata arst kindlustatud isikule pakub ja kas selle teenuse eest on õigus visiiditasu küsida või mitte.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Siiri Lahe

Juhatuse esimees

Katrina Koha 744 7446
katrina.koha@tervisekassa.ee